

Dosarul nr. 2ra-1507/2021

prima instanță: Judecătoria Hâncești, sediul central (jud. I. Dadu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ioana Sava,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ioana Sava împotriva Inspectoratului de Poliție Hâncești al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu agentul constatator Victor Scafaru, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral cauzat în rezultatul acțiunilor sau inacțiunilor ilicite ale autorităților competente să soluționeze cauza contravențională și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ioana Sava și a fost menținută hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul central,

c o n s t a t ă:

La 03 decembrie 2019, Ioana Sava a depus cerere de chemare în judecată către Inspectoratul de Poliție Hâncești al IGP al MAI, Inspectoratul General al Poliției al MAI, Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu agentul constatator Victor Scafaru, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral cauzat în rezultatul acțiunilor sau inacțiunilor ilicite ale autorităților competente să soluționeze cauza contravențională și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 21 iunie 2018 în privința sa, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție nr.MAIXXXXXXXXX de către angajatul Inspectoratului de Poliție Hâncești, agent constatator Victor Scafaru, potrivit căruia în temeiul art. 354 din Codul Contravențional, a fost sancționată cu amendă în mărime de 10 u.c., ce constituia suma de 500 de lei.

La 09 iulie 2018, a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul central, a fost repusă în termenul de depunere a contestației și a fost respinsă contestația ca

fiind neîntemeiată, procesul-verbal cu privire la contravenție fiind menținut. Însă, prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea primei instanțe și transmisă cauza spre rejudecare, în alt complet de judecată.

Astfel, prin hotărârea din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul central, contestația a fost admisă, a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAIXXXXXX din 21 iunie 2018 și decizia emisă de agentul constatatator Scafaru Victor privind sancționarea ei cu amendă în mărime de 10 u.c., ce constituie suma de 500 de lei, în temeiul art. 354 din Codul contravențional, cu încetarea procesului contravențional pe motivul lipsei faptei contravenției. Hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă la 02 octombrie 2019.

A susținut reclamanta că, în urma intentării ilegale de către agentul constatatator a procesului contravențional, i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin stare de stres, frică pentru viața și sănătatea ei, a pierdut încrederea în organele statului, care de fapt au obligația de a proteja societatea și nu de a lua decizii ilegale.

A considerat reclamanta că, anularea actelor ce au dus la sancționarea ei contravențională îi acordă dreptul de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în coroborare cu art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, care prevede că, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

A precizat reclamanta că, agentul constatatator nu a elucidat toate circumstanțele cauzei, inclusiv circumstanțele care indicau la nevinovăția ei în comiterea faptei imputate și drept consecință, eronat a fost sancționată, fiindu-i afectat dreptul la prezumția nevinovăției. În acest sens, consideră că, răspunzător de cauzarea prejudiciului se face atât Inspectoratul de Poliție Hâncești, cât și organul suprem Inspectoratul General al Poliției al MAI și Ministerul Justiției al RM.

Cât privește prejudiciul material suportat în legătură cu examinarea acestei contestații, reclamanta a invocat că, pentru examinarea cererii de recurs la Curtea de Apel Chișinău a achitat serviciile avocatului Ion Istrati în sumă de 1500 de lei conform bonului de plată nr. 459896 din 12 decembrie 2018, pentru examinarea cauzei la rejudecare în Judecătoria Hâncești, sediul central a achitat serviciile avocatului Ion Bătrînca în sumă de 1500 de lei, conform bonului de plată nr. 265275 din 09 aprilie 2019.

A solicitat reclamanta constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală) și dreptului la prezumția nevinovăției; constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6§1 CEDO, încălcare comisă prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție din 21 iunie 2018 și aplicarea unei sancțiuni vădit ilegale; încasarea în mod solidar din contul părâților a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și sumei de 4500 de lei cu titlu de prejudiciu material (3000 de lei în cauza contravențională și 1500 de lei în prezenta cauză) și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul central a fost respinsă acțiunea depusă de Ioana Sava ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 18 decembrie 2020, Ioana Sava a declarat apel împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul central, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ioana Sava și a fost menținută hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 1398 alin.(1), 1405 alin.(1), 1422 alin.(1), 1423 alin.(1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), precum și prevederile Legii nr.1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, și a conchis că, prima instanță just a respins cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, or, temeiurile ce determină răspunderea statului în conformitate cu Legea nr.1545-XII din 25 februarie 1998, sunt exhaustiv indicate la art.3 al acesteia în coroborare cu art.6 al Legii, temeiuri ce nu se întrunesc în speță, pretențiile reclamantei fiind neîntemeiate integral.

Totodată, instanța de apel a reținut că, instanței îi revine sarcina de a determina temeinicia răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, ce constă în aplicarea principiului răspunderii în raport cu vinovăția și întrunirea în acțiunile organelor statului și partea care se consideră vătămată, în vederea determinării existenței componentei de ilicit în cazurile prevăzute exhaustiv în textul Legii, fără dreptul de extindere a acestora.

Instanța de apel a constatat că, nu au fost identificate careva temeiuri legale, invocate de către apelanta Ioana Sava în cererea de chemare în judecată depusă împotriva Inspectoratului General al Poliției și a Inspectoratului de poliție Hâncești ce i-ar permite solicitarea reparării prejudiciului material și moral în baza Legii nr.1545-XII din 25 februarie 1998.

În consecință, acțiunea depusă de reclamanta-apelantă Ioana Sava privind repararea prejudiciului moral din bugetul de stat, este drept una neîntemeiată și abuzivă, în condițiile în care pretențiile acesteia nu se regăsesc a fi reglementate expres de dispozițiile de Legea nr.1545-XII din 25 februarie 1998. Astfel, în speță nu există temei juridic de a se solicita repararea prejudiciului material și moral cauzat, din contul statului (cauza civilă Cozma Nelea către Inspectoratul de Poliție Ocnița, Ministerul Justiției).

Concomitent, instanța de apel a remarcat, că prima instanță just a menționat că, acțiunea de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție reprezintă una din atribuțiile de serviciu ale agentului constatator, la executarea cărora ultimul este obligat prin Lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele indicate mai sus, or, art.6 al Legii nr.1545-XII din 25 februarie 1998, prevede că, dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme survine în modul prevăzut de Legea dată, respectiv în cazurile prevăzute de art.3 al aceleiași Legi, inexistente în speță, având în vedere că anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional de către instanța de

judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru reclamant.

Instanța de apel, coroborând normele de drept și de fapt expuse supra precum și suportul probatoriu prezentat de către pârâtul/intimatul Inspectoratul General al Poliției, a constatat cu certitudine că, pretențiile formulate de către Ioana Sava nu sunt susținute de lege, iar hotărârea instanței este legală în fond, emisă cu respectarea procedurii și a competenței prevăzute de lege, motiv pentru care urmează a fi respinsă acțiunea drept neîntemeiată, iar repararea prejudiciului moral este pretenție ce reiese din constatarea încălcării, încălcare ce care nu s-a constatat.

Sub alt aspect, instanța de apel a remarcat faptul că, apelanta-reclamantă, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte primei instanțe și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

La 20 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ioana Sava a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că, soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 18 mai 2021 și a expediat copia participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 27 iulie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. (f.d.142)

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrat la 24 august 2021, fiind expediat prin poștă la 20 august 2021 (f.d.158), în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 09 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 07 octombrie 2021 și la 11 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM și Inspectoratul de

Poliție Hâncești al IGP al MAI au depus referințe, prin care au solicitat de a considerat recursul declarat de Ioana Sava ca fiind inadmisibil.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 din Codul de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că, reieșind din prevederile art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a

îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ioana Sava.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Ioana Sava împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru